

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 18/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. januára 2014 predbežne prerokoval sťažnosť Z. Š., a sťažnosť D. J., zastúpených advokátkou JUDr. Ivickou Firstovou, Advokátska kancelária, Radlinského 1729, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T/6/2005 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť Z. Š. vedenú pod sp. zn. Rvp 16901/2013 a sťažnosť D. J. vedenú pod sp. zn. Rvp 16902/2013 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 16901/2013.

2. Sťažnosti Z. Š. a D. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. augusta 2013 doručená sťažnosť Z. Š. a sťažnosť D. J. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorými namietali

porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T/6/2005.

2. Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že na sťažovateľov podal 14. decembra 2005 krajský prokurátor v Žiline na krajskom súde obžalobu pre trestný čin podvodu v spolupáchateľstve.

„Konanie pred prvostupňovým súdom sa skončilo rozsudkom až dňa 02. júna 2009... Proti tomuto rozsudku bolo v zákonnej lehote podané riadne odôvodnené odvolanie. Na základe odvolania, ale aj vlastného preskúmania podaného odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd dňa 24. novembra 2011 zrušil rozsudok prvostupňového... súdu a vec vrátil aby ju znovu prejednal a rozhodol...

Po opakovaní súdneho konania bol vydaný opätovne rozsudok Krajským súdom... a to dňa 25. októbra 2012. Keďže sťažovateľ bol opätovne uznaný za vinného (obaja sťažovatelia boli uznaní vinnými pozn.), ten prostredníctvom svojho obhajcu podal odôvodnené odvolanie v zákonnej lehote. V súčasnosti o tomto odvolaní rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Poukazom na vyššie uvedené skutočnosti je nepochybné, že celé trestné stíhanie od vznesenia obvinenia zo dňa 31. októbra 1997 sťažovateľovi až po rozhodnutie prvostupňového súdu zo dňa 25. októbra 2012 prešla doba 15 rokov.“

3. Sťažovatelia na základe uvedeného navrhli, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví, že postupom (iba) krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T/6/2005 bolo porušené ich základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a prikáže krajskému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T/6/2005 a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) konať bez zbytočných prietáhov. Sťažovatelia tiež žiadali priznanie primeraného finančného zadosťučinenie každému po 20 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.A

K spoločnému prerokovaniu vecí

6. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

7. S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 16901/2013 a sp. zn. Rvp 16902/2013 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť všeobecných súdov, proti ktorým tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

II. B

K namietanému postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T/6/20105

8. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach, ktorými sťažovatelia namietajú zbytočné prietahy v konaní, vychádza zo svojej judikatúry, podľa ktorej poskytuje ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tomto čase ešte trvalo (napr. II. ÚS 32/00, I. ÚS 29/02, II. ÚS 55/02, IV. ÚS 102/05).

9. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, obdobne to platí aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, môže preto vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06).

10. Ústavný súd z obsahu sťažnosti, jej príloh a dopytom na krajskom súde zistil, že krajský súd 25. októbra 2012 v merite veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 3 T/6/2005 a predmetné rozhodnutie bolo sťažovateľovi Z. Š. doručené 15. februára 2013 a sťažovateľovi D. J. 9. februára 2013.

11. Rozhodnutím vo veci vykonal krajský súd všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľov. Z uvedeného vyplýva, že krajský súd v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (2. augusta 2013) nemohol porušovať v sťažnosti označené práva sťažovateľov, pretože sťažovatelia, ako

sami v sťažnosti tvrdia, podali proti rozhodnutiu krajského súdu odvolanie, o ktorom je príslušný rozhodnúť len najvyšší súd.

12. Z uvedených dôvodov ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou (podobne IV. ÚS 219/03, II. ÚS 197/04) odmietol sťažnosti v časti, ktorá sa týka postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T/6/2005, a to podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

13. Ústavný súd je v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný petitom sťažnosti (návrhom na rozhodnutie) a môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania i ostatnými požadovanými zákonnými náležitosťami osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

14. Ústavný súd v zmysle už uvedeného predovšetkým konštatuje, že sťažovatelia v petite sťažnosti, ktorú koncipovala ich právna zástupkyňa (advokátka), nenamietali porušenie svojich základných práv postupom najvyššieho súdu a ani neuviedli bližšiu identifikáciu konania pred najvyšším súdom. Podľa ustálenej praxe ústavného súdu, vyslovenie sťažovateľmi namietaného porušenia označených práv predchádza ďalším rozhodnutiam ústavného súdu (zrušeniu rozhodnutia, príkazu konať a pod.). Na základe uvedeného nemohol ústavný súd preskúmať odvolacie konanie vedené pred najvyšším súdom. Ústavný súd rovnako nemohol prikázať konať bez zbytočných priesťahov najvyššiemu súdu, pretože tak môže vykonať iba vtedy, ak takémuto príkazu predchádza vyslovenie porušenia v petite označených práv (pozri úvod tohto bodu).

15. Nad rámec vyššie uvedených dôvodov, pre ktoré odmietol sťažnosť sťažovateľov ústavný súd dodáva, že sťažnosť sťažovateľov – v časti, ktorá sa týka postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T/6/2005 – by musel odmietnuť tiež z dôvodu jej neprípustnosti.

16. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

17. Z obsahu podanej sťažnosti sťažovateľov a priložených listín nebolo preukázané, že sťažovatelia pred podaním sťažnosti na ústavnom súde doručili sťažnosť na prietahy krajskému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T/6/2005, a to procesným postupom uvedeným v bode 20.

18. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal k dispozícii podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

19. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom

rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

20. Podľa § 55 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku v znení neskorších zmien ak je dôvodný predpoklad, že došlo k prieťahom v príprave pojednania veci súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia alebo k prieťahom vo vyhotovovaní súdneho rozhodnutia, ktorákoľvek zo strán môže podať prostredníctvom tohto súdu sťažnosť pre nečinnosť na nadriadený súd, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu, pokiaľ súd neprijme vlastné opatrenia na odstránenie prieťahov v konaní, súd musí bez meškania túto sťažnosť pre nečinnosť zaslať spolu so spisom a svojím stanoviskom a so stanoviskom predsedu súdu nadriadenému súdu. O sťažnosti pre nečinnosť musí rozhodnúť senát nadriadeného súdu do piatich pracovných dní od prevzatia veci. Ak zo strany súdu nedošlo k prieťahom, sťažnosť pre nečinnosť sa zamietne, alebo ak je sťažnosť pre nečinnosť opodstatnená, nadriadený súd určí primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu. Proti rozhodnutiu nadriadeného súdu sťažnosť nie je prípustná.

21. Keďže ústavný súd nezistil, že by sťažovatelia podali predsedovi krajského súdu sťažnosť na prieťahy v predmetnom konaní vedenom pod sp. zn. 3 T/6/2005 pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, a ani z obsahu sťažnosti a z jej príloh nevyplýva, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľov z dôvodov hodných osobitného zreteľa, odmietol ich sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj ako neprípustné.

22. Vzhľadom na to, že sťažnosti boli odmietnuté ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. januára 2014

